

РЕЗОЛЮЦІЯ

за результатами проведення

Всеукраїнської науково-практичної конференції

«Актуальні питання діяльності Національної поліції як суб'єкту протидії організованій злочинності»

02 квітня 2026 року в Донецькому державному університеті внутрішніх справ відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні питання діяльності Національної поліції як суб'єкту протидії організованій злочинності», організована та проведена спільно з Департаментом стратегічних розслідувань Національної поліції України та Центром безпекових досліджень «СЕНСС».

Конференція об'єднала науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, представників підрозділів Національної поліції України, прокуратури, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, наукових установ та здобувачів вищої освіти.

До організаційного комітету конференції надійшли наукові доповіді, у яких висвітлено широке коло теоретико-правових, кримінально-правових, кримінально-процесуальних, оперативно-розшукових, інформаційно-аналітичних та організаційних питань протидії організованій злочинності. Зокрема, увагу зосереджено на трансформації наукових підходів до дослідження організованої злочинності в умовах цифровізації, використанні штучного інтелекту та OSINT-технологій у виявленні та документуванні злочинної діяльності, протидії транснаціональним злочинним угрупованням, незаконному обігу наркотичних засобів і зброї, шахрайським кол-центрам, кіберзлочинності, відмиванню коштів через криптоактиви, а також на удосконаленні підготовки кадрів для підрозділів кримінальної поліції.

Учасники конференції відзначили, що в умовах триваючої збройної агресії проти України, цифровізації суспільних відносин та трансформації криміногенної ситуації організована злочинність набуває нових форм і проявів.

Вона характеризується високим рівнем адаптивності, транснаціональністю, активним використанням цифрових платформ і фінансових інструментів, а в окремих випадках – корупційних зв'язків. Це зумовлює необхідність комплексного оновлення правових, інституційних та технологічних механізмів діяльності Національної поліції України як ключового суб'єкта протидії організованій злочинності.

Учасники конференції підтримали стратегічний курс держави, відображений у Комплексному стратегічному плані реформування органів правопорядку на 2023 – 2027 роки, проєкті закону «Про органи правопорядку», законопроекті про кримінальну розвідку, впровадженні системи оцінювання загроз серйозної та організованої злочинності (SOCTA), а також у розробленні Стратегії боротьби з організованою злочинністю на 2026 – 2030 роки.

За результатами обговорення учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції сформульовано такі положення:

1. У сфері теоретико-правових засад діяльності Національної поліції України у протидії організованій злочинності запропоновано розглядати організовану злочинність не лише як кримінально-правове явище, а й як комплексну загрозу національній безпеці, економічній стабільності, суверенітету правових інституцій та реалізації конституційних прав і свобод людини. У зв'язку з цим доцільним є подальше удосконалення галузевої нормативної бази, гармонізація національного законодавства з вимогами Європейського Союзу, перехід від реактивної моделі правоохоронної діяльності до моделі, керованої аналітичною розвідкою (ILP, Intelligence-Led Policing), а також системне впровадження ризик-орієнтованого підходу у запобіганні, виявленні та нейтралізації організованої злочинної діяльності.

2. У сфері кримінально-правового та кримінологічного забезпечення протидії організованій злочинності запропоновано продовжити наукове опрацювання питань кримінально-правової кваліфікації створення, керівництва та участі у злочинній організації, відмежування організованої групи від злочинної організації та злочинної спільноти, а також відповідальності за

встановлення або поширення злочинного впливу. Особливої уваги потребує аналіз судової практики та узагальнення типових помилок при кваліфікації злочинів, вчинених у складі організованих злочинних формувань, систематичного домашнього насильства, корупційних та фінансових злочинів, пов'язаних із діяльністю злочинних організацій.

3. У сфері кримінально-процесуальних засад та процесуального забезпечення діяльності Національної поліції наголошено на необхідності удосконалення процесуальних механізмів досудового розслідування у справах про організовану злочинність з урахуванням практики Європейського суду з прав людини, зокрема щодо стандартів доказування в умовах збройного конфлікту. Запропоновано унормувати порядок використання цифрових доказів, електронної процесуальної комунікації, результатів аналітичної обробки великих масивів даних, а також посилити процесуальний контроль за застосуванням негласних слідчих (розшукових) дій. Особливо наголошено на потребі чіткого визначення правового статусу негласного співробітника та офіцера під прикриттям у кримінальному провадженні.

4. У сфері модернізації оперативно-розшукової та експертно-криміналістичної діяльності учасники конференції підтримали поетапну трансформацію оперативно-розшукової діяльності у кримінальну розвідку відповідно до стандартів Європейського Союзу. Запропоновано унормувати правовий режим транскордонних операцій, паралельних оперативно-розшукових заходів, обміну оперативною інформацією через захищені канали (зокрема SIENA Європолу, канали Інтерполу). Учасники конференції наголосили, що доцільним є подальший розвиток криміналістичного забезпечення викриття злочинних організацій на основі інтеграції цифрових та аналітичних методів доказування, ширше використання судово-економічних експертиз та поліграфного опитування у розкритті злочинів.

5. У сфері запровадження ризик-орієнтованого підходу та оцінювання загроз серйозної і організованої злочинності учасники конференції підтримали впровадження методології SOCTA як інструменту визначення пріоритетів

боротьби зі злочинністю на основі комплексного аналізу криміногенної ситуації. Запропоновано розробити уніфіковані критерії оцінювання загроз серйозної та організованої злочинності, у тому числі у сферах злочинної діяльності «встановлення та поширення злочинного впливу», незаконного обігу наркотичних засобів, незаконного обігу зброї, торгівлі людьми, відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом. Доцільним є інтегрування результатів SOCTA у річні плани діяльності підрозділів Національної поліції та формування на цій основі регіональних і галузевих профілів ризиків.

6. У сфері інформаційно-аналітичного забезпечення та впровадження штучного інтелекту запропоновано пришвидшити цифрову трансформацію інформаційно-аналітичної діяльності Національної поліції України, зокрема через впровадження систем кримінального аналізу, аналізу соціальних мереж як інструменту ідентифікації структур організованої злочинності, аналітичних платформ типу Data-Driven Policing, інструментів предиктивної аналітики (predictive analytics) та OSINT-методів. Водночас наголошено, що застосування штучного інтелекту у виявленні та документуванні організованої злочинності має супроводжуватися чіткими правовими гарантіями захисту персональних даних, недопущенням дискримінаційних алгоритмічних рішень, дотриманням принципів Ради Європи у сфері штучного інтелекту та визначенням відповідальних суб'єктів за обробку і використання інформації.

7. У сфері протидії кіберзлочинності та цифровим викликам учасники конференції наголосили на необхідності посилення спроможностей Національної поліції щодо протидії новим формам цифрової злочинності, зокрема шахрайським кол-центрам, незаконним пунктам обміну валют у цифровому форматі, відмиванню коштів через криптоактиви, використанню технологій deepfake у шахрайських та інформаційно-психологічних операціях, дистанційному вербуванні осіб через месенджери. Доцільним є подальше опрацювання питань адміністративної та кримінальної відповідальності за незаконний доступ до інформації в інформаційних (автоматизованих) системах,

а також стандартизація алгоритмів дій підрозділів кіберполіції під час фіксації та збору цифрових доказів.

8. У сфері протидії незаконному обігу зброї, наркотичних засобів, торгівлі людьми та злочинам, пов'язаним зі збройною агресією запропоновано розробити інтегровані алгоритми взаємодії підрозділів карного розшуку, стратегічних розслідувань, кіберполіції, Управління боротьби з наркозлочинністю, Державної прикордонної служби України та Служби безпеки України у протидії незаконному обігу зброї та боєприпасів в умовах воєнного стану, незаконному переміщенню осіб через державний кордон, транснаціональним наркомережам та діяльності злочинних спільнот на тимчасово окупованих територіях. Доцільним є подальший розвиток оперативного пошуку в мережі Інтернет, моніторингу даркнет-платформ та інших цифрових середовищ, які використовуються організованими злочинними угрупованнями.

9. У сфері міжвідомчої взаємодії та міжнародного співробітництва учасники конференції підтримали поглиблення інтеграції Національної поліції України у європейський правоохоронний простір через активну участь у діяльності Європолу, FRONTEX, реалізації оперативних планів ЕМРАСТ, формуванні спільних слідчих груп. Доцільним є вдосконалення механізмів міжвідомчої координації між Національною поліцією, Службою безпеки України, Бюро економічної безпеки, Державною прикордонною службою, Державною службою фінансового моніторингу, Офісом Генерального прокурора, а також з підрозділами Збройних Сил України. Окремо наголошено на доцільності поглибленого вивчення зарубіжного досвіду (зокрема США та країн ЄС) у сфері протидії організованій злочинності та використання його у формуванні нової законодавчої бази, що наразі розробляється.

10. У сфері захисту прав людини у діяльності Національної поліції запропоновано забезпечувати баланс між інтересами протидії організованій злочинності та гарантіями прав і свобод людини, зокрема щодо втручання у приватне життя, обробки персональних даних, застосування заходів примусу та проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Доцільним є розроблення для

підрозділів Національної поліції методичних рекомендацій щодо дотримання принципів законності, необхідності та пропорційності під час застосування технологій штучного інтелекту, OSINT-моніторингу та аналізу соціальних мереж, з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

11. У сфері професійної підготовки кадрів для підрозділів, що протидіють організованій злочинності учасники конференції наголосили на необхідності оновлення змісту освітніх компонентів у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України. До освітнього процесу доцільно ширше включати модулі з кримінального аналізу, OSINT-методів, інформаційно-аналітичного забезпечення, цифрової криміналістики, оцінювання загроз серйозної та організованої злочинності за методологією SOCTA, застосування штучного інтелекту у правоохоронній діяльності, протидії шахрайським кол-центрам та цифровим фінансовим злочинам. Окремо запропоновано трансформувати інститут наставництва в органах безпеки та правопорядку України з урахуванням європейських стандартів, а також активніше залучати здобувачів вищої освіти до виконання прикладних наукових досліджень спільно з практичними підрозділами Національної поліції.

Учасники конференції висловлюють вдячність керівництву Донецького державного університету внутрішніх справ, Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України та Центру безпекових досліджень «СЕНСС» за організацію та проведення наукового заходу, а також усім доповідачам – за змістовні наукові доповіді та плідну дискусію.

Учасники конференції закликають органи державної влади, наукові установи, заклади вищої освіти та практичні підрозділи Національної поліції України до подальшої консолідації зусиль задля формування ефективної системи протидії організованій злочинності, утвердження верховенства права та зміцнення національної безпеки України в умовах війни та післявоєнного відновлення.

**Організаційний комітет
Всеукраїнської науково-практичної конференції**